

Základní škola Zachar, Kroměříž, příspěvková organizace

Pracovní list

Předmět: Český jazyk

Ročník: 6.

Opakování vzdělávacího celku: Legendy – pomocný text

SVATÝ VÁCLAV

Kníže Václav byl vnukem knížete Bořivoje a kněžny Ludmily, synem knížete Vratislava I. A jeho ženy kněžny Drahomíry. Ujal se vlády v Čechách v době, kdy mu bylo asi dvacet let. Legendy, to jsou spisy o svatých, o něm vyprávějí, že to byl vladař moudrý, vzdělaný, spravedlivý a mírumilovný, že trávil čas raději při modlitbách k bohu a na náboženských obřadech, než v bojích a na válečných výpravách. Prý v doprovodu svého služebníka chodíval pracovat na pole a do vinic, kde vykonával všechny práce, které byly zapotřebí na výrobu hostií a vína. (Hostie je bílý nekvašený chléb, který kněz spolu s vínem požívá při bohoslužbě.)

Kníže Václav často navštěvoval kostely v době svátků svatých, jimž byly zasvěceny. Ve Staré Boleslavi je kostel Svatého Kosmy a Damiána. Svátek těchto světců byl 27. září. Proto 27. září roku 953 přijel kníže Václav na hradiště svého bratra Boleslava, kde se konala slavnostní mše s posvícením. Václav se chtěl po mši vrátit domů do Prahy, ale Boleslav jej zdržoval, aby zůstal na hody. Václav bratrově žádosti vyhověl a v jeho společnosti a ve společnosti jeho druhů se veselil a hodoval do noci. Když pak šel ráno na jitřní (ranní mše svatá) přepadl jej před kostelem bratr Boleslav se svou družinou. Došlo k bitce, při níž byl Václav u vrat staroboleslavského kostela probodnut mečem.

Co bylo příčinou této bratrovraždy? Česká země byla v té době v dvojím tlaku. Z východu na ni působilo staroslovanské náboženství a východní kultura, ze západu křesťanská kultura západní. Přemyslovci se díky těmto tlakům dostávali do sporů, které často končily tragicky. Kníže Václav, který se přikláněl k západní kultuře, nebyl první obětí. Jeho matka Drahomíra například dala zavraždit svou tchýni, Václavovu babičku, kněžnu Ludmilu. Kníže Václav byl církví prohlášen za světce (svatého) a stal se patronem (ochráncem) České země. Kostel sv. Víta na Pražském hradě, který dal kníže založit a v němž je i pochován, stal se hlavní českou svatyní. Později vše, co bylo v českém národním životě důležité, bylo spojováno s Václavovým jménem. „Svatý Václave, nedej zahynouti nám, ni budoucím“, zpívá se ve starobylé svatováclavské náboženské písni.

Na knížecí stolec po Václavově smrti usedl jeho bratr Boleslav. Dostal jméno První a přídomek Ukrutný.

Úkoly:

1. Škrtni slovo, které do pravdivé věty nepatří.

Kníže Václav byl – nebyl pracovitý.

Boleslav byl – nebyl Václavův otec.

Václav byl – nebyl prohlášen za svatého.

2. Správně zakroužkuj.

Legendy jsou

a/ hudební skladby b/ pohádky o rytířích c/ spisy o svatých

Hostie se užívá

a/ při hostině b/ při bohoslužbě c/ při dolování stříbra

Patron je

a/ náboj do pušky b/ ochránce země c/ poschodí v budově

Jitřní je

a/ křik kohouta b/ snídaně c/ ranní mše

3. Vlastními slovy popiš, jak došlo k vraždě knížete Václava